

Omgekeerd Inzamelen

*Implementatie:
Do's en Don'ts*

Wie?

Jochem Uithoven

Adviseur Omgevingszaken en duurzaamheid
Gemeente Giessenlanden

Gemeente
Giessenlanden

Wie?

Reinigingsdienst Waardlanden

Implementatie op dit moment
(nov 2014 t/m dec 2016)

Leerdam en Giessenlanden inmiddels gereed

Kennismaking

- Achtergronden:
  - Functies?
  - Waar?

Vragen vooraf

- Wie heeft begin december de eerste training omgekeerd inzamelen meegedaan?
- Wie weet niet wat VANG is?
- Wie heeft al een beleidsplan VANG?
- Wie heeft papiercontainers ingevoerd?
- Wie heeft PMD-containers ingevoerd?
- Wie werkt met een traditioneel inzamelingssysteem?
- Wie werkt met een diftar systeem?

Vragen vooraf

- Wie denkt dat omgekeerd inzamelen meer geld kost dan:
- Wie denkt dat omgekeerd inzamelen betere scheidingsresultaten oplevert dan:
  - Traditionele inzameling?
  - Diftar?

Vanmorgen

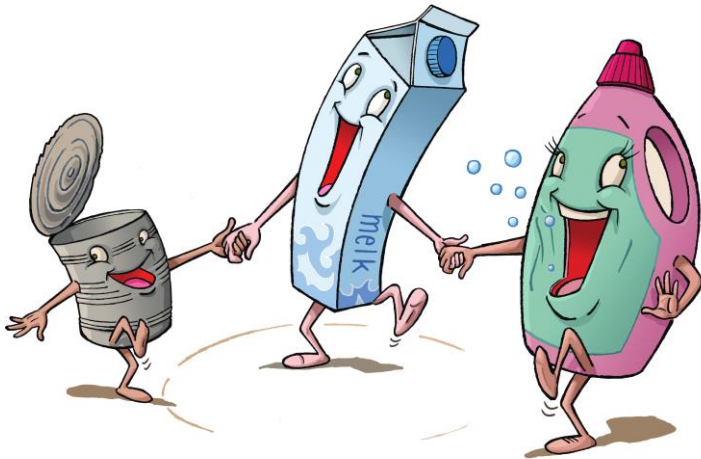
1. Achtergronden invoering omgekeerd inzamelen
Waardlanden/Giessenlanden
2. Proces implementatie
3. Do's en Don'ts samengevat

Achtergrond

**Beter scheiden,
minder
restafval**

- Betere bronscheiding mogelijk
  - Veel grondstoffen in restafval
  - Metaal en drankenkartons werden nog niet gescheiden
- Bijdragen aan landelijke afvalscheidingsdoelstelling (VANG)
- Reductie CO₂-uitstoot

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

Inzamelresultaat 2012

Afvalstroom	Kilogram per inwoner in 2012
GFT	101
Oud Papier en Karton	57
Verpakkingsglas	18
Textiel	2,6
Kunststofverpakkingen	6,8
Restafval	227
Scheidingspercentage	59%

In restafval aanwezig

Afvalstroom	Giessenlanden (kilo per inwoner)	Gemiddeld Waardlanden (kilo per inwoner)
GFT	63	69
Oud Papier en Karton	29	25
Verpakkingsglas	12	11
Textiel	11	12
Kunststofverpakkingen	31	33

Doelen Giessenlanden

50% reductie grondstoffen in restafval

Afvalstroom	Kilogram per inwoner in 2015
GFT	132 (+32)
Oud Papier en Karton	71 (+14)
Verpakkingsglas	24 (+6)
Textiel	8 (+5)
Kunststofverpakkingen	23 (+16)
Restafval van – naar	227 naar 153 (-73)
Scheidingspercentage van - naar	59% naar 72%

CO₂ reductie

Giessenlanden

1.339.847 kg = jaarlijkse uitstoot 158 huishoudens

Drie richtingen

1. Blijven doen wat we doen en dat verder verbeteren
2. Financiële prikkels introduceren
3. Fysieke sturing toepassen

De gemeenteraad
te laat informeren
en discussienota
aanbieden

Krijg alle neuzen
dezelfde kant op:
stel één uniform
beleid op.

Fysieke sturing toepassen

Automatisch gedrag beïnvloeden door wijziging in inzamelmodel

- De voorzieningen worden anders, grondstoffen aanbieden wordt makkelijker, restafval weggooien wordt moeilijker
- Inzamelmiddelen beschikbaar stellen
- Financiering naar verwachting mogelijk binnen het totaal van afvalbeheer

Traditionele inzameling

Laagbouw

- Restafval, GFT en oud papier in mini's
- Glas, textiel en plastic in verzamelcontainers (bovengronds)
- Geen drankenkartons of metalen aan huis
- Overig: ABS

Traditionele inzameling

Hoogbouw

- Restafval, Glas, textiel en plastic in verzamelcontainers (bovengronds)
- Oud papier los (of soms in verzamelcontainer)
- Geen GFT, drankenkartons of metalen aan huis
- Grof afval, KCA, elektrische apparaten etc.: ABS

Omgekeerd inzamelen

Laagbouw

(onderscheid binnen of buiten bebouwde kom)

- Grondstoffen hoog frequent aan huis ophalen
- Restafval wegbrengen of inzamelfrequentie aan huis verlagen

Hoogbouw

- Mini milieuparkjes bij de flats

Oud

Laagbouw

Nieuw

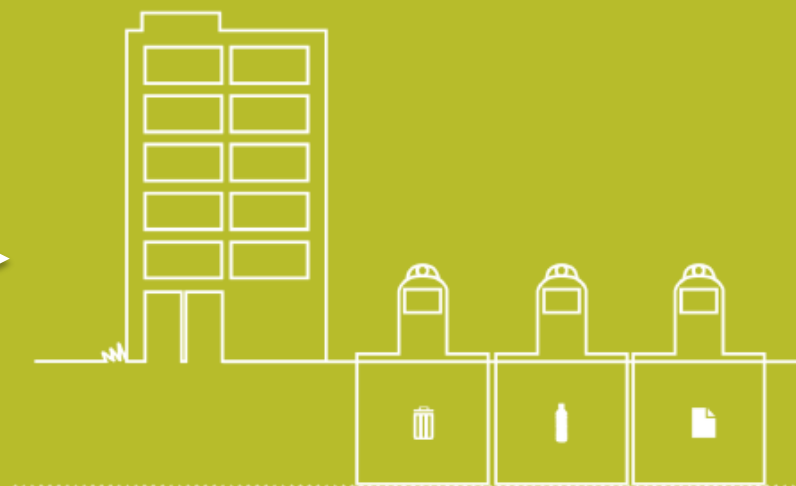

Binnen bebouwde kom

Buiten bebouwde kom

Hoogbouw

Visualisatie naar Gemeente Arnhem

Fysieke sturing toepassen

Leidt dit tot bereiken van onze doelstelling?

- Naar verwachting wel
- Automatisch gedrag wordt beïnvloed door wijziging in inzamelmodel
- Afvalaanbod wordt gestuurd

Fysieke sturing kan vrijwel kostenneutraal, afhankelijk van:

- de opbrengsten van de grondstoffen
- de tarieven voor verwerking restafval het aanbod van grondstoffen door bewoners

Proces implementatie

- Update bestaande situatie voorjaar 2014
- Alle bestaande bovengrondse verzamelcontainers ondergronds geplaatst (glas, textiel en plastic).
- Randvoorwaarden Hoogbouw locaties geschapen voor overgang.

Oude bakken
handhaven:
slordig straatbeeld,
geen uniformiteit

Vooruit denken:
Plastic containers
worden straks
restafvalcontainers

Inwoners vooraf te
veel informeren:
bestaande locaties
verbeteren!

Na afloop update:
benadruk positieve
boodschap!

Proces implementatie

Najaar 2014:

PMD bakken buitengebied uitgezet

Huis-aan-huis brieven verspreid:

- Vooraf: informatie over nieuwe methode en uitzetten containers
- Achteraf: gebruik containers en nieuwe afvalkalender

Uitvoerige
communicatie

Overal containers
uitzetten: ook
adressen die niet
willen

Proces implementatie

Voorjaar 2015:

- Locatieplannen per kern voorbereiden
- Bureauwerk
- Buiten verifiëren

Ondergrondse containers

- papier
- restafval
- herbruikbaar afval
- glas
- Textiel

Informele check
dorpsberaden

Eisen locaties

- Elke huisaansluiting max. 200m van container;
- Max. 100-150 huishoudens per container;
- Aansluiten bij bestaande locaties (grondstoffen);
- Voldoende ruimte bovengronds: Geen bouwwerken, geen (overhangende) bomen;
- Niet in parkeervak of waardevol groen;
- Voldoende ruimte ondergronds: Klic melding;
- Bereikbaarheid, geen doodlopende weg of smalle doorgang, verkeersveiligheid, eenrichtingsverkeer;
- Niet recht bij iemand voor de deur/raam;
- Toekomstige ontwikkelingen (nieuwe wegen, woningbouw).

Checklist

Proces implementatie

- Vaststellen locatieplannen college B&W
- Publicatie locatieplannen op internet
- Huis-aan-huis brieven locatieplannen
  - Reacties binnen 4 weken;
  - In die periode inloopavond op centrale locatie in kern;
- N.a.v. reacties wijziging? → nieuwe brief buurt;
- Definitieve locaties: bodemonderzoek en/of proefsleuf.

-geen face-to-face
mogelijkheid bieden;
-spreken over
bezwaar/beroep
mogelijkheden;
-meegaan in NIMBY
argumenten/te veel ter
wille willen zijn;
-reacties niet serieus
nemen, reageer altijd!
-gewijzigde locaties
niet communiceren

-huis-aan-huisbrief;
-inloopavonden;
-reactietermijn;
-wijzigingen n.a.v.
goede argumenten;
-communiceer! →
belangrijkste
periode om
inwoners mee te
krijgen

Proces implementatie

- Plaatsen ondergrondse containers (kern voor kern), werkzaamheden vooraf bekend maken via publicatie;
- Direct na plaatsing in gebruik nemen;
- Tweede huis-aan-huis brief inwoners:

“In week x wordt uw restafvalcontainer voor het laatst geleegd. Deze wordt dan direct gewassen en omgestickerd tot HBA container. Vanaf dat moment mag er geen restafval meer in de minicontainer worden gedaan.”

Nieuwe OCS
ongebruikt laten

HERBRUIKBAAR AFVAL

Communicatie

www.waardlanden.nl

Proces implementatie

- Wassen restafval minicontainers, stickers plakken en overgang naar omgekeerd inzamelen via minicontainers;
- Eind publicatie in de krant (persbericht).
- Nazorg:
  - Vragen beantwoorden,
  - Klachten afhandelen,
  - Monitoren: Ledigingsfrequentie aanpassen naar vulgraad;
  - Maatwerk.

Geen nazorg
leveren

-Handel
klachten/vragen
efficiënt en snel af;
-Monitor de
vulgraden van OCs
en voer
ledigingsfrequentie
indien nodig op;
-Lever maatwerk,
ben flexibel

Proces implementatie

- Controles op aanbiedgedrag HBA-containers
- Restafval aanwezig?
  - Waarschuwing;
  - Niet legen;
  - Zelf sorteren;
  - Eerstvolgende ronde mee.

VANG!

Do's en Don'ts

- Communicatie
- Overig

- Ook niet eerder genoemde punten

Do's: communicatie

- Communiceer!
  - Voortdurend, in alle fasen;
  - Volledig,
  - Goed en positief,
  - Maar ook strategisch.

- Straal positiviteit uit: omgekeerd inzamelen biedt kansen!

Do's: communicatie

- Betrek dorps/wijkraden vroegtijdig bij implementatie;
- Verzend huis-aan-huisbrieven op cruciale momenten in proces;
- Organiseer inloopavonden;
- Geef een 'reactietermijn' van een paar weken op locatieplannen (geen zienswijze/bezwaar)
- Handel klachten/vragen efficiënt en snel af (social-media!);
- Creëer een speciaal e-mailadres (vang@waardlanden.nl) voor klachten/vragen;
- Communicatie ter plaatse bij inzamelvoorzieningen.

Een afgesloten zak voorkomt ongewenste geur

**Elektrische apparaten zijn
geen restafval, lever ze in
bij het afvalbrenngstation**

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

Do's

- Zet een professionele (ervaren) projectleider op het project;
- Denk vooruit in je acties;
- Zorg dat het voorzieningenniveau vooraf up-to-date is;
- Zet nieuwe minicontainers overal uit, ook bij mensen die ze niet willen;
- Stel extra minicontainers gratis beschikbaar (behalve rest);
- Controles in beginfase op aanbiedgedrag;

Do's

- Stel een checklist op met eisen aan OC-locaties;
- Bij vertraging van plaatsing OCs, plaats tijdelijk bovengronds;
- Monitor de vulgraden van OCs en voer ledigingsfrequentie indien nodig op;
- Evalueer achteraf;
- Lever maatwerk, ben flexibel!

Don'ts

- Communicatiefouten: te laat informeren, verkeerd informeren, niet informeren (!), te veel informeren;
- Geen inloopavond organiseren/face-to-face mogelijkheid bieden;
- Meegaan in NIMBY argumenten
- Iedereen ter wille proberen te zijn;
- Klagers/vragenstellers niet beantwoorden;
- Er vanuit gaan dat iedereen het nu wel begrepen heeft;

Don'ts

- Wijk/dorpsambassadeurs opleiden en inzetten (kwam niet van de grond).
- Combinatie maken met diftar: slot of inlogsysteem op OCs;
- Omgekeerd inzamelen invoeren met oude bovengrondse verzamelcontainers;
- Nieuwe OCs ongebruikt laten;
- Geen nazorg verlenen.

Sleutelwoorden

- Communicatie;
- Planning;
- Goede voorbereiding;
- Doortastendheid: sta voor je beleid → positief! 😊
- Nazorg.

WaardLanden
REINIGINGSDIENST

Vragen?

